

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 22. sierpnia.

Nie mamy dotąd jeszcze wiadomości o rezultacie podróży Króla saskiego do Badenu, nie wiemy więc czyli Król pruski skłonił się zechce do przybycia do Frankfurtu na powtórne to zaproszenie. W Frankfurcie oczekują z gorączkową niecierpliwością ostatecznego postanowienia tego monarchy, które to postanowienie waznie wpływać będzie na rozwój kwestyi niemieckiej.

Mowa Cesarza Jego Mości Austriackiego przy otwarciu kongresu monarchów sprawiła w Frankfurcie ogromne wrażenie, i pozyskała wszystkie serca monarsze, który teraz stał się najpopularniejszym księciem w całej Europie. Słowa przez Cesarza wyrzeczone tchną najszczerzą chęcią poświęcenia się dla dobra Niemiec, obok największej przychylności dla Prus i zaszytłego wspomnienia o zjeździe w Gasteinie. Mowa ta Cesarska znajdzie wzgląd po wszystkich niemieckich krainach i sprawi w całej Europie ogromne wrażenie. Rząd cesarski wysłał był c. k. radcę gubernialnego Abonyiego do Węgier południowych dla zbadania nędzy, która w dolnych Węgrzech w skutek zupełnego nieurodzaju powstała. Smutne są zaiste sprawozdania jego, okazuje się bowiem z nich, iż szkody przez posuchę w nieurodzaju i w ubytku bydła zrządzone, do 120 milionów reńskich wynosić mogą.

Jego Ces. Mość odjeżdżając dnia 18go b. m. do Darmsztadu zastał w dworcu kolei Monarchów obecnych w Frankfurcie, którzy go tam oczekiwali, aby mu złożyć swoje życzenia. W Darmsztadzie Jego Ces. Mość był obecny paradzie wielko-książęcego garnizonu, odwiedził następnie Ich Wysokoście księżną Elżbietę i Alicję w ich willach, i jadł obiad w kole familijnem w willi Jego król. Wysokości Wielkiego Księcia. Wieczorem Jego Ces. Mość znajdował się na przedstawieniu galowem w teatrze opery w Darmsztadzie, i koło godziny 11tej powrócił do Frankfurtu.

Dnia 19go Jego Ces. Mość robił przegląd c. k. kontyngensu frankfurckiego garnizonu związkowego, i przyjmował wielu ministrów, następnie odwiedził Najjaśn. Pana Król holenderski, który o godzinie 4tej przybył do stołu cesarskiego; oprócz niego zaproszeni także byli Ich król. Wysokoście Książę Henryk holenderski i książę Cambridge, tudzież Ich Wysokoście panujący Książę Nassauński i następcę tronu Książę Mikolaj, tudzież ministrowie obecnych w Frankfurcie Monarchów i wielu senatorów wolnego miasta Frankfurtu. Tegoz dnia o godzinie 8mej wieczorem było w teatrze przedstawienie galowe, które udało się wybornie. Według *Südd. Ztg.* telegram z Baden, iż Król pruski odmówił, jest mylny. Dnia 20go po południu Jego Ces. Mość odwiedził księcia Cambridge w zamku Rumpenheim. Do hotelu angielskiego, w którym mieszka Król saski, nie nadeszła jeszcze żadna wiadomość względem jego powrotu. *Neue Frankf. Ztg.* donosi, jak twierdzi z niezawodnego źródła, że następcę tronu pruskiego w Gastein odmówił z Bismarkiem, lub bez tegoż, dopóki ten piastować będzie swój urząd, udać się w zastępstwie do Frankfurtu. Tenże dziennik zapewnia, że według doniesień z dnia 19go spodziewać się należy przybycia Króla pruskiego. Oczekiwanie jest wielkie.

Z Hermansztadu donoszą pod dniem 19go b. m., że wnioski Maagera, aby oświadczenie Jego Ces. Mości przyjąć nie z wielkiem uspokojeniem, „lecz“ z silną nadzieją, iż dopełnionem zostanie, tudzież aby dyplom Cesarza Leopolda natychmiast był poddany rewizji, przez nikogo nie zostały poparte. Obradę nad adresem ukończono, i przyjęto poprawki względem narodu rumuńskiego, stosunku podatkowego, obowiązku do służby wojskowej i kolei żelaznej.

Jener. Kor. austr. odebrała z Warszawy wiadomość o całym szeregu potyczek w Królestwie Polskiem, w których to potyczkach powstanie wszędzie pobitemi być mieli. Pod Chromakowem w gubernii Płockiej, 4. oddziały powstańców do 2000 ludzi liczące, zupełnie zniszczone być miały; straty ich podają do 200 ludzi w zabitych a 38 do niewoli wziętych. W okolicy znowu Połuska jenerał rosyjski Boggowut napaść miał na 500 powstańców, rozprószył ich, położywszy 151 trupem na placu. Pod Chrobrzem zaś w Krakowskiem banda z 60 konnych pod dowództwem Bogusza, będąca postrachem okolicy dla mordów swych i rabunków, zupełnie zniszczoną być miała. Nareszcie Chmieliński dowodzący oddziałem 500 ludzi złożonym pod Szczekocinami pobity być miał, tak zaś pobity, że 400 ludzi stracił w zabitych i 26 do niewoli wziętych. W końcu zaś pod Białą w okolicy Częstochowy mały oddział powstańców z 50 ludzi złożony zupełnie rozproszony został.

Zamieszczając powyższe wiadomości tak jak to *Jen. Kor. austr.* podaje, to tylko dodamy, iż *Dziennik pow.* warszawski nie wspominał dotąd o tych zwycięstwach oręza rosyjskiego, my zaś bliżej pola walki będący, nie zasłyszeliśmy [dotąd] o bandach powstańców, które dla rabunków i mordów postrachem by jakiej okolicy być miały.

Jeżeli zaś *Dziennik Warszawski* o zajściach na polu walki w Królestwie Polskiem nie wspomina, to natomiast *Kurier Wi-*

leński pełen jest doniesień o codziennych prawie potyczkach na Litwie, w których wojsko rosyjskie jak naturalnie zawsze zwycięstwo odnosi, które jednak świadczą o tem, że powstanie na Litwie ciągle się utrzymuje, pomimo tych doniesień że zupełnie tam stłumione zostało.

Monarchia Austriacka.

I.

Lwów, 21. sierpnia. Izba handlowa lwowska zajmowała się temi dniami dwoma nader ważnemi dla kraju przedmiotami. Najprzód wysokie Namiestnictwo zażądało opinii izby względem skutków, jakie ze stanowiska gospodarstwa społecznego wyłączenie nafty z rządu regaliów górniczych spowodowało, i względem środków, za pomocą których ważną tę gałęź produkcji w Galicyi podnieśćby można. Następnie p. Wincenty Kirchmayer, członek rady państwa do sekcji finansowej delegowany, udał się do izby handlowej lwowskiej z prośbą o wyjaśnienie licznych szczegółów produkcji, konsumpcyi i handlu solą dotyczących.

Co do pierwszego izba handlowa lwowska odwołując się do dawniejszych swych przedstawień, tego jest zdania, iż wyłączenie nafty z regaliów górniczych zgubny wywarło wpływ na rozwój tej gałęzi przemysłu krajowego; racjonalna bowiem produkcya nafty wymaga wiadomości górniczych i zarazem znacznych nakładów pieniężnych. Tak jedno jako i drugie zbywa ziemianom i właścicielom, w których gruntach nafta przypadkowo się znajduje. Każdy więc, patrząc tylko na chwilową korzyść, bądź sam, bądź przez dzierżawców czasowych, rabuje z nafty to, do czego bez trudu i nakładu dojść może; reszta zupełnie zasypiana ginie bez powrotu, i jest dla kraju stracona. W takim bowiem stanie rzeczy o produkcji, według zasad górniczych, racjonalnie prowadzonej, o wykopywaniu szybów porządnym i utrzymaniu między niemi koniecznej komunikacji, o odwodnieniu kopalni mowy wcale być nie może. Robót górniczych nie można bowiem prowadzić na ograniczonym kawałku ziemi; iść one muszą za pokładem mineralu, ścigać go i śledzić w sposób właściwy. Z tych więc powodów izba handlowa lwowska oświadczyła się za poddaniem znów nafty pod regalia górnicze, zwłaszcza iż Ameryka północna grozi pod względem nafty nader wielką konkurencją, i teraz już naftę galicyjską z targów zagranicznych prawie zupełnie wykluczyła. Nadto izba proponuje, ażeby zakład geognostyczny państwa nakazał poszukiwania w górach galicyjskich dla wysledzenia w nich źródeł i pokładów nafty, a w końcu izba mniema, że w interesie tej gałęzi produkcji krajowej, byłoby nader pożądane wysłanie do Ameryki północnej, a mianowicie do okolic w oleju skalny obfitujących, technika specjalnie wykształconego, w celu rozpatrzenia się w postępowaniu, przy śledzeniu oleju skalnego świdrem górniczym, tamże używanem.

Takie jest zdanie izby handlowej lwowskiej pod względem środków produkcje nafty w Galicyi podnieść mogących. Sądźmy wszelako, iż izba ta nie odpowiedziała bezpośrednio na zadane sobie przez wys. Namiestnictwo pytanie. W tym bowiem celu wypadało nadmienić, czyli i o ile się produkcje nafty w Galicyi, od dnia 22. stycznia 1862 r. to jest od chwili uwolnienia nafty z pod regalału górniczego, zwiększyła lub zmniejszyła, bo tylko na podstawie takich dat statystycznych o postępie lub upadku produkcji, sądzić i wnioski względem środków do podniesienia produkcji dążących, czynić można. Wszelkie inne postępowanie prowadzi do ogólników, pozbawionych rzetelnej podstawy. Nie przeczymy zresztą, że wiele nader względów przemawia za oddaniem nafty pod regalia górnicze, jedyny to może środek dojścia do racjonalnej produkcji. Wątpimy wszelako, ażeby nafta nasza na targach zagranicznych konkurencję amerykańskiego oleju skalnego wytrzymać mogła. Ameryka północna posiada taki ogrom tego oleju, wyrób jego tak mało tam kosztuje, że dostawia go teraz w stanie zupełnie wyczyszczonym i rafinowanym do portów morza bałtyckiego po cenie 80 franków za 100 kilogramów, czyli po niespełna 21 zł. a. za cetnar wiedeński. Przy tej cenie trudno, żeby Galicya konkurować mogła, słabe bowiem stosunkowo źródła i pokłady nafty naszej nie mogą iść w porównanie z ogromnem bogactwem, jaki Ameryka północna posiada.

Lwów, 21. sierpnia. (*Czynności rady miejskiej.*) Wczoraj wieczór odbyło się w sali ratuszowej pod przewodnictwem radcy magistratu p. *Wrabels* posiedzenie rady miejskiej. Obecnych radnych było 55. Odczytano i przyjęto protokoły z dwóch ostatnich posiedzeń, poczem prezydujący odczytał uwiadomienie c. k. prezydium Namiestnictwa, iż Jego Excelencya zastępcę Namiestnika fml. *Schmerling* dnia 21. b. m. w południe przyjmować będzie u siebie c. k. władze cywilne i reprezentantów korporacji. Prezydujący wezwał panów radnych, ażeby dla przedstawienia się Jego Excel. zgromadzić się raczyli nazajutrz o godzinie południowej w biurze

prezydialnem magistratu. To oznajmienie przyjęła rada do wiadomości. Dalej oznajmił prezydujący, że radny ksiądz Ostrowski wziął urlop na dni czternaście. Nakoniec oznajmił prezydujący, że preliminarz miasta Lwowa na rok 1864 już jest ukończony, i leży do przejrzania radnych w biurze miejskiej izby obrachunkowej, której szef otrzymał zlecenie, by na żądanie panów radnych dawał co do rzeczzonego preliminarza potrzebne wyjaśnienia. Następnie poddał prezydujący pod głosowanie propozycje dotyczących sekcji, ażeby przed przystąpieniem do rozpraw nad przedmiotami umieszczonemi na porządku dziennym, wzięto pod dyskusję następujące naglące sprawy: 1) Rozwiązanie kontraktu zawartego z p. Karolem Pietzsem względem najmu realności, w której dotychczas pomieszczone są areszta miejskie. 2) Przeistoczenie dawniejszych jatek przy bosackiej bramie na areszta. 3) Rozszerzenie głównego szpitalu, i 4) Rozszerzenie gimnazjum polskiego Franciszka Józefa z czterech klas na ośm. Nagłość tych wniosków została większością głosów uznana.

Przed rozpoczęciem dyskusji nad powyższymi sprawami, zabrakł głos radny Dr. *Hefern* przypominając, że jeszcze dnia 16go kwietnia r. b. uchwała rada ze względu na zły stan nieruchomości majątku miasta utworzyć posadę lustratora. Od tego czasu upłynęło cztery miesiące. Sekcja 2ga miała wypracować instrukcję dla takiego lustratora. Ale sekcja 5., do której właściwie ta sprawa należy, nie otrzymała dotychczas dotyczącego wniosku i nie może przygotować projektu. Jesień się zbliża, i nagląca jest rzeczą przekonać się o stanie realności i lasów miejskich, wnosi przeto mowca, ażeby sekcja 2. jak najprędzej przedłożyła sekcji 5tej swój projekt, by ten przedmiot na jednym z najbliższych posiedzeń mógł być załatwiony.

Prezydujący odpowiada, że ile mu wiadomo, wniosek sekcji 2ej już znajduje się w magistracie. Jaki jest stan tej sprawy, odpowie prezydujący na najbliższym posiedzeniu.

Radny p. *Armatys* zapytuje prezydującego, czyli mu wiadome są szczegóły o zajściu z pompierami przy ostatnim pożarze na Żółkiewskim przedmieściu, o czem dziennik „*Goniec*“ donosił i czyli wytoczono śledztwo z powodu nadużyć, jakich się według tego dziennika pompierzy dopuścić mieli.

Prezydujący odpowiada, że ze strony inspektora pompierów wniesione zostało w tej sprawie zażalenie do magistratu, z kąd odesłane zostało do sądu. Rezultat jeszcze niewiadomy.

Radny p. *Jan Schumann* odpowiada na uwagi czynione na ostatnim posiedzeniu ze strony radnego p. *Piątkowskiego* o postępowaniu straży miejskiej przy rogatkach i o uniformowaniu tej straży. Musimy nadmienić, że radny p. *Piątkowski* na ostatnim posiedzeniu utrzymywał, jakoby straż miejska (akcyzowa) przy rogatkach dopuszczała się rozmaitych nadużyć przy przetrząsaniu podróżnych, a mianowicie rewidowała nawet pularesy przejeżdżających. Co do uniformowania tej straży wyraził się p. *Piątkowski* bardzo naganie względem komisji organizacyjnej, mianowicie dlatego, że straż przy rogatkach ma okrągłe czapki. Na to więc odpowiedział radny p. *Jan Schumann* w krótkości, że lubo uwagi radnego p. *Piątkowskiego* nie mogą być uważane za interpelację, gdyż według regulaminu interpelacje tylko bezpośrednio po odczytaniu protokołu mogą mieć miejsce, jednak odpowiada na nie, by odsunąć niesłuszne zarzuty. Straż miejska nigdy nie rewiduje pularesów, a przetrząsa podróżnych tylko w razie denuncyacji, szukając za wódką, którą zwykle przemycają w pęcherzach. Zdarza się, że straż rządowa rewiduje pularesy przejeżdżających, szukając za wexlami niestemplowanymi. Co do czapek okrągłych dla tej straży, to takowe zdawały się komisji organizacyjnej najstosowniejsze do płaszczów z kapuzami, które łatwiej dadzą się zaciągnąć na czapkę okrągłą, niż na rogata.

Radny Dr. *Gębarzewski* oświadcza, że sekcja 4. wiele ma czynności i właśnie ubył z jej grona jeden członek p. *Ustyanowicz*. Wnosi przeto ażeby do powrotu p. *Ustyanowicza* radny p. *Piątkowski* zastępował jego miejsce w sekcji 4. Ten wniosek przyjęto.

Przystąpiono potem do wniosków naglących.

1. Na wniosek sprawozdawcy sekcji radnego Dr. *Smiałowskiego* uchwalono ze względu na to, iż komisja traktująca z p. *Karolem Pietzsem* względem rozwiązania kontraktu najmu realności jego, w której umieszczone były areszta miejskie, niemogła przyjąć warunków p. *Pietzsa* żądającego, ażeby mu z zaliczki którą otrzymał opuszczono 632½ zlr. i nadto na mocy kontraktu wypłacono mu kwotę 367½ zlr. na readaptację realności — upoważnić syndyka miejskiego, ażeby w drodze sądowej rozwiązał kontrakt najmu z p. *Pietzsem* zawarty.

2. Na wniosek sprawozdawcy radnego p. *Zaka* uchwała rada, zabudowanie miejskie przy bosackiej bramie, w którym dawniej były jatki, przeistoczyć na areszta miejskie. Według kosztorysu przez komisję sporządzonego wynosić ma adaptacja tego budynku 1804 zlr. 26 c., i uchwalono poruczyć tę robotę tutejszemu przedsiębiorcy p. *Wiedenowi*, który pomiędzy konkurującymi najwięcej opuścił z preliminowanej sumy, obowiązując się wykonać rzeczoną adaptację za cenę o 17% niższą od kosztorysu. (D. n.)

Sambor, 20. sierpnia. (*Obchód urodzin cesarskich.*) Dzien 18. sierpnia 1863 jako rocznicę urodzin Najjaśn. Cesarza Franciszka Józefa I. obchodzono uroczyste w naszym mieście obwodowym Samborze.

Już o świcie zagrzmiały moździerze na pobudkę dnia tego.

O godzinie 9tej rano zgromadziły się tutejsze władze i liczna publiczność w kościele farnym obr. łac. na mszę świętą odprawioną przez 3 księży, celebrowaną przez kanonika miejscowego, aby zasłać modły za pomyślność i długie życie Najjaśn. Pana.

Po solennem odprawieniu nabożeństwa, odspiewaniu „*Te Deum*“ i zaintonowaniu hymnu ludu w języku ojczystym, podczas których to funkeji kościelnych z moździerzy nieustannie bito. przedelflowała c. k. załoga wojskowa z pułku Arcyksięcia Józefa przed W. Starostą obwodowym i komendantem załogi.

Później odprawiono takie same nabożeństwo w cerkwi tutejszej.

Dla uświetnienia dnia tego za staraniem rady gminnej obdzierlono ubogich miejscowych, żebrać się wstydzących, z funduszów miejskich — datkiem pieniężnym w kwocie 50 zł., a nadto uraczono c. k. żołnierzy z załogi tutejszej mięsem, piwem i wódką.

Wiedeń, 20. sierpnia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) A. C. donosi z Frankfurtu, że Cesarz Jego Mość nie powróci przed końcem tego miesiąca. W tym razie podróż do Ischl musiałaby być zaniechana. Arcyksiężeta Rainer i Leopold brali wczoraj udział w polowaniu pod Schönkirchen i wieczorem wracając do Wiednia. Arcyksiężna Zofia ofiarowała 100 zlr. na kościół Della Salette i należąca do tegoż dom poprawy.

Minister stanu Schmerling udaje się do Ischl. Minister Lasser powrócił do Wiednia. Minister wojny FML. hr. Degenfeld przybędzie tu w sobotę z wycieczki do Reichenberg w Czechach. Minister handlu hr. *Wickenburg* udał się z Pragi do Reichenbergu, i w dworcu kolei był przyjmowany przez naczelników władz tamtejszych i izby handlowej. Minister marynarki baron *Burger* przybył do Wiednia. Król pruski poseł baron *Werther* przybył tu z Gastein.

Francya.

Paryż, 17. sierpnia. (*Różne wiadomości.*) Cesarz wyjechał dziś do obozu pod Chalons. Pan *Drouin de Lhuys* wyjedzie około 24go b. m. udając się do Laon dla przewodniczenia posiedzeniom rady jenerałnej departamentu de l' Aisne, które to posiedzenia trwać będą od 24. sierpnia do 7. września. Podczas pobytu jego w Laon odbyć się ma odkrycie statuy jenerała *Serrurier*, który był rodem z Laon. Wyjazd p. *Drouin de Lhuys* nie ma tego znaczenia, jakie mu przypisywano; o wystąpieniu jego z ministeryum zupełnie już ucichło, równie jak i o odwołaniu księcia *Montebello* z Petersburga.

Independance belge zapewnia, że horyzont polityczny zupełnie się wyjaśnił. Ostatnie chmurki, które mu z powodu sprawy polskiej groziły, rozeszły się spokojnie, i nikt już o wojnie wcale nie myśli. Tylko między Francją a Anglią miało nastąpić pewne oziębienie, i w dziennikach półrządowych spotkać się często można z artykułami nieprzychylnymi polityce angielskiej. *Independance belge* powtarza zresztą dawniejsze swe twierdzenie, że książę *Gorchakow* na ostatnie noty mocarstw wcale nie odpowiedział, tem więcej, iż konkluzje tych not, o ile dotąd są znane, odpowiedź nie wywołuje. Zdaje się, iż Rosya wszelkie komunikacje dyplomatyczne zwlecze aż do zupełnego stłumienia powstania polskiego, które zdaniem belgijskiego dziennika samo z siebie upadnie, jak skoro powstańcy się przekonają, że na żadną pomoc z zagranicy liczyć nie mogą. Dotąd, piszą do dziennika belgijskiego z Petersburga, burza wisi tylko nad Polską, gromy zaś właściwe dopiero na nie spadną, gdyby dłużej jeszcze opierać się miała.

Posiedzenia senatu i ciała prawodawczego otwarte być mają w dniu 6. listopada. Cesarz posiedzenie ciała prawodawczego osobiście otworzy; sesja obecna nie będzie wyłącznie poświęcona sprawdzaniu wyborów, ale zarazem będzie pierwszą sesją legislacyjną. Sprawdzenie wyborów zajmie cały miesiąc listopad, dopiero więc w grudniu rozpoczną się rozprawy nad adresem.

Do Meksyku udaje się wielka liczba urzędników francuzkich, mających zorganizować tam administrację kraju na wzór francuzkiej. Między innemi udaje się do Meksyku inspektor główny komorcenych francuzkich p. *Mazurier* dla objęcia zarządu nad celnictwem meksykańskiem.

Kwestya meksykańska jest w Paryżu jak piszą do *Jener. Kor.* głównym przedmiotem dyskusji i wyrugowała cakiem sprawę polską. Rząd francuzki widzi z przyjemnością jak miłą dla publiczności stała się kwestya meksykańska, a nawet kantata, którą miano śpiewać podczas uroczystości ludowej w dniu imienia Napoleona, a której tematem miało być pierwiastkowo „oswobodzenie Polski“, została zacieniona, i ma teraz tytuł: „Francya w Meksyku“. Z wielką więc niecierpliwością oczekują w Paryżu odpowiedzi arcyksięcia *Ferdynanda Maksymiliana*. Portrety arcyksięcia, można widzieć po wszystkich handlach artystycznych, dzienniki podają jego biografie i wystawiają szczególnie jego czynność polityczną jako jenerałnego gubernatora królestwa Lombardo-weneckiego, co pozyskało nawet uznanie i uznanie ze strony przeciwników Austrii. Zbyteczną będzie zapewne uwaga, do tego przyłączane kombinacje i wymysły tendencyjne, jak n. p.: że Austriya przyjmuje z atlantycką koroną cesarską jako wynagrodzenie za prowincje polskie, które w porozumieniu z Francją postanowiła złożyć na ołtarzu odradzającego się Królestwa Polskiego, że dalej z tamtej strony oceanu, pod opieką Francji stojący Meksyk wejdzie w przymierze z separatystami, że Francya uzna ich, i że przeto północno-amerykańska rzeczpospolita na zawsze będzie rozbita, — nie mają żadnej podstawy.

Całkiem słusznie, i odpowiednio do sytuacji chwilowej wyraża się *Fremdenblatt*, występując przeciw błędnemu rozumieniu, że stronnictwo, które jest w Meksyku za monarchią, składa się tylko z obkurantów i reakcyonaryuszów, a stronnictwo przeważające jest stronnictwem wolności. i Bóg wie jakich zasad cywilizatorskich.

Przyjęcie lub odrzucenie korony cesarskiej przez Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana, nie należy do dyskusji dziennikarskiej, bo jest sprawa czysto osobista, a w kraju, gdzie wolność indywidualna każdego jest zabezpieczona, nikt nie będzie przez obrabianie opinii publicznej ograniczał osobistej wolności Księcia krwi, aby tenże nie mógł powziąć dowolnego postanowienia.

O ile wiemy, sprawa ta była od początku traktowana jako osobista, a nie jako polityczna, którąby rząd reprezentował. Korona belgijska także po okupacji francuskiej oddana została niemieckiemu księżciu, a przecież temu udało się uczynić swój kraj państwem wzorowem, a rząd całkiem niezawisłym.

Niemcy.

(Mowa Najjaśniejszego Cesarza Austriackiego.) Mowa Cesarza Jego Mości, którą pierwsze posiedzenie kongresu zagajone zostało jest według *Presse* następująca:

Najoświeceni Nam mili bracia i krewni najszanowniejsi sprzymierzeńcy!

Zgromadzenie naczelników narodu niemieckiego, dla obrady nad dobrem ojczyzny, jest wydarzeniem, które w kilkowiekowej przeszłości miejsce nie miało. Aby przy błogostawieństwie opatrności boskiej zgromadzenie nasze było początkiem szczęśliwej przyszłości. Ufając charakterowi książąt, ufając ich duchowi, doświadczeniem oświeconemu, który żyje w ludu niemieckim, pragnęłam wywołać godzinę, w którejby monarchowie Niemiec dla wzmocnienia swego związku, podali sobie ręce po bratersku. Poczytywałam sobie za powinność otwarcie wypowiedzieć Moje przekonanie, że Niemcy mają prawo wyglądać odpowiedniego czasowi rozwoju konstytucji. Przybyłam aby Moim sprzymierzeńcom przy osobistej wymianie myśli wyłożyć co dla osiągnięcia tego wielkiego celu za możliwe uważam, i z mojej strony gotów jestem uczynić.

Przyjmcie Najjaśniejsi Państwo i Wy wszyscy najoświeceni wielce ukochani sprzymierzeńcy Moje podziękowanie za waszą życzliwą gotowość. Projekt aktu reformy związku niemieckiego wypracowany pod Moim bezpośrednim kierownictwem, chciałem doręczyć Moim sprzymierzeńcom. Opierając się na rozszerzonym pojęciu celów związku postanowienia tego projektu, kładę władzę wykonawczą w ręce dyrektoryum, obok którego stać będzie rada związkowa. One zwoływać będą peryodycznie zgromadzenie deputowanych do uprawnionego udziału w prawodawstwie i budżecie związku. Zaprowadzają peryodyczne kongresy monarchów w politycznym życiu Niemiec. Przez założenie niezawisłego sądu związkowego nadają publicznie stanowi prawnemu Niemiec moc nienaruszalną.

We wszystkich tych względach zabezpieczają jak najściślej zasadę równoprawności między niepodległymi, sprzymierzonymi państwami, łącząc zaś z tą zasadą zarazem te względy na stosunki potęgi i ludności, które są nieodłączne od natury proponowanych konstytucji, a w szczególności silnej władzy wykonawczej i całkowitej reprezentacji przy związku.

Ale wszystkie te względy, które Mną przy szczegółach kierowały, pochodziły głównie z jednej myśli. Sądziłem, że jest na czasie związek, który nasi ojcowie zawarli, odnowić w duchu naszej epoki, ożywić przez udział naszych ludów, i przeto uczynić go zdolnym do spojenia Niemiec w nierozdzielną całość na wieki w honorze i potęgę, w bezpieczeństwie i pomyślności.

Moje propozycje dadzą się bez wątpienia wydoskonalić. Jestem gotów najpierwej to uznać. Ale daję do namysłu Moim dostojnym sprzymierzeńcom, czy jest w naszym wspólnym interesie dla ulepszenia zwlekać choćby tylko krótki czas przyjęcie planu, który bądź co bądź w porównaniu ze stanem terażniejszym zapowiada Niemcom wielkie korzyści. W zaproponowanej akcie reformy są podane potrzebne środki konstytucyjne, aby na drodze prawnie uregulowanej usunąć bezpiecznie to, co jest niedostatecznym w dziele pierwotnym, i stosunki konstytucyjne związku uczynić coraz odpowiedniejszymi wszystkim uzasadnionym wymaganiom. Nie w zagajeniu doniosłych obrad, lecz tylko w szybkim i jednomyślnym postanowieniu książąt niemieckich, przy których wspaniałomyślnym poświęceniu się dla wspólnej sprawy podrzędne względy są mało znaczącymi, widzę możność pozyskania silnej podstawy w kwestiach Przyszłości Niemiec.

Najoświeceni Bracia i Krewni! Najukochańsi sprzymierzeńcy! Jak dzielicie ze Mną głęboki żal, że Prusy nie są między nami reprezentowane. Brakuje wielkiego zadośćuczynienia za nasze najświętsze życzenia. Nieudało Mi się skłonić Króla pruskiego Wilhelma, aby wziął osobisty udział w Naszym dziele zjednoczenia. Nie mniej przeto mam silną nadzieję, że wypadek tego dnia będzie pomyślnym. Król pruski ocenił całkowicie Moje powody, potrzeby i nagłości reformy związku niemieckiego.

Zadnym innym zarzutem Król Wilhelm nie odparł Meogo zaproszenia na zgromadzenie monarchów, tylko, że ta ważna i trudna sprawa nie jest dostatecznie przygotowana, aby mogła być wzięta pod obrady w dostojnym kole monarchów niemieckich.

W zasadzie Król nie oświadczył się przeciw zgromadzeniu książąt lecz sądził, że pierwszej powinny mieć miejsce narady naszych ministrów. Zwróciłem uwagę Jego Kr. Mości na bezskuteczność wszystkich poprzednich przez osoby pośredniczące dokonanych obrad, ale od nas, którzyśmy tu przybyli zależy teraz okazać czynem, że dla nas kwestya odnowienia związku jest dojrzała: że w naszych umysłach tkwi silne postanowienie nie pozabawiać dłużej narodu niemieckiego środków wyższego politycznego rozwoju.

Dla nieobliczenie ważnej całości zgodzimy się więc łatwo i szybko na szczegóły. Jako wierni sprzymierzeńcy pilnujemy miejsca, które się należy silnym Prusom! I ufajmy w Boga, że przykład naszej zgody pokona wszystkie sereca niemieckie.

Dla mnie dostatecznym będzie, najoświeceni sprzymierzeńcy i przyjaciele, gdy przyjdą do skutku Moje dążności aby w tym niebezpiecznym czasie węzły narodowe Niemców zostały wzmocnione, i aby związek przez który jesteśmy potęgą stanął na wysokości swego przeznaczenia równie ważnego dla szczęścia Niemiec, jakoteż pokoju Europy.

Kronika.

(Exces.) Wczoraj około 4tej godziny po południu dwóch mężczyzn napadło w wąskiej uliczce wiodącej od niższych wałów na plac katedralny z nieacka na przechodzącego tamtędy z córką swoją c. k. porucznika komendy placowej p. Winklera. Jeden uderzył go dwukrotnie laską w głowę, drugi zaś uchwycił za ramię p. Winklera, chcącego obronić się palaszem. Na to nadszedł kapral z c. k. pułku hrab. Nugent i przytrzymując uciekającego sprawcę zamachu, ugodził go szablą w głowę. Towarzysz excedenta umknął. Przytrzymanego odprowadzono natychmiast na strażnicę na placu św. Ducha, z kąd go około godziny piętej pod eskortą sześciu huzarów odwieziono do sądu karnego. Powodem tego napadu ma być zemsta prywatna. Zbiegowisko spowodowane tym wypadkiem tak przed strażnicą jak i przed kryminałem wkrótce się rozeszło. Jak się dowiadujemy, obadwaj excedenci niedawno zostali uwolnieni z więzienia karnego.

(Pieniądze znalezione.) W biurze prezydyalnym tutejszego c. k. wyższego sądu krajowego, służący Jan Makiewicz znalazł przed kilkoma dniami 200 zł. w. a. banknotami, które musiały być zgubione przez kogoś, co w sprawie swojej zgłosił się do biura prezydyalnego wyższego sądu krajowego.

Tomasz Maurizio, syn cukiernika lwowskiego p. Maurizio, znalazł dn. 28 kwietnia b. r. przed południem na stole w cukierni 40 zł. w. a.

Właściciele mają zgłosić się po te pieniądze do tutejszego magistratu.

(Wodociąg.) Potrzeba zajęcia licznych robotników, których praca stanowi cały sposób do życia, zmusza rząd francuzki do wyszukiwania coraz nowych robót użyteczności publicznej. Zastanawiającem jest, że gdy w wielu miejscach brak rąk do roli, raz oderwani od niej ludzie, mimo korzyści, jakie przedstawiają gospodarskie zajęcia, spokojniejszego bytu, pewniejszego zarobku, nigdy już do wiejskich zatrudnień nie powracają. Do robót tego rodzaju należy w tej chwili przedsięwzięcie sprowadzenia wód rzeki Dhuis do Paryża, dla na ojenia i obmycia metropolii. Kierunek wodociągu jest stanowczo przyjęty, prace około kanalizacji w kilku miejscach rozpoczęte. W okolicy Chateau-Thierry, wodociąg jest już zbudowany na przestrzeni 500 do 600 metrów. Ma on 1 metr 76 wysokości, a szerokości 4 metry 60; jest kształtu beczkowatego, murowany z kamieni twardych, jakie się na młyńskie używają, połączonych właściwym cementem. Kamienie wprzód nim zostaną użyte starannie się obmywają i oczyszczają z wszelkich części obcych. Nie dosyć na tem; sklepienie po ukończeniu pokrywa się grubą warstwą cementu, mającego od wszelkiej infiltracji zabezpieczyć. Na ostatek pokrywa się ono ziemią! a gdzieś tam tylko zostawiają się otwory pozwalające spuścić się do tego tunelu, dla przekonania się w razie przypadku o uszkodzeniach i naprawy. P. G. Flaabert podobny weale wodociąg kartagiński opisał w Salammbó z resztek wynalezionych w ruinach fenickich.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 19. sierpnia. W obwodach Tarnopolskim i Kołomyjskim były na targach w drugiej połowie z. m. następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Tarnopol		Tremłowa		Kotłomyja		Świnin		Kuty	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austriackiej									
Mec pszenicy	2	50	2	30	3	.	2	77	3	3
„ żyta	1	50	1	30	1	70	1	67	1	62
„ jęczmienia	1	25	1	30	1	25	1	90	1	15
„ owsa	1	20	1	20	1	15	1	3	1	.
„ hreczki	1	95	1	92	2	.	.	.	2	40
„ kukurudzy	1	50	1	45	1	53
„ kartofli	80	90
Cetnar siana	1	22	.	.	1	75	1	41	1	30
„ wełny	25	.
„ nasienia konicza
Sąg drzewa twardego	9	50	.	.	6	.	5	60	6	.
„ „ miękiego	8	.	.	.	4	50	.	.	3	.
Funt mięsa wołowego	15	.	13	.	10	.	10	.	10
Mas okowity	80	.	60	.	72	.	65	.	60

Lwów, 21. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męca pszenicy (82 E) 3 zł. 15 c.; żyta (80 E) 1 zł. 67 c.; jęczmienia (70 E) 1 zł. 27 c.; owsa (50 E) 1 zł. 27 c.; hreczki 2 zł. 20 c.; kartofli 60 c.; cietnar siana 1 zł. 32 c.; okłotów 81 c.; sąg drzewa bukowego 9 zł. 30 c., sosnowego 8 zł. 10 c.

Ostatnia poezta.

Frankfurt, 20. sierpnia. Wydział sejmu deputowanych wyznaczył komisję, która ma wygotować wnioski względem aktu reformy przedłożone na kongresie Monarchów ze strony Austrii.

Podróż następcy tronu pruskiego do Gastein nastąpiła na żądanie Króla, który go chciał delegować do Frankfurtu w zastępstwie Prus, ale tenże odmówił stanowcze reprezentowania polityki Bismarka, która mu się wydaje zgubną dla Prus.

Frankfurt, 20. sierpnia o godz. 8. min. 25 wieczorem. Na dzisiejszej przejeździe na Korso witano Cesarza z zapalem. Jutro zrana oczekują powrotu Króla saskiego. Postanowienie Króla pruskiego jest jeszcze niewiadome.

Projekt wydziału izby deputowanych żąda przyjęcia projektu reformy z zastrzeżeniem modyfikacji, mianowicie względem zaprowadzenia wyborów bezpośrednich. Duncker, Schulze-Delitsch i Braser oświadczyli się za tem.

Berlin, 20. sierpnia. Dzisiejszy Staatsanzeiger donosi, że Król pruski wczoraj o godzinie 8. wieczorem przybył z Wildbad do Baden-Baden.

Po południu przybył Król saski w towarzystwie ministra Beusta.

Berlin, 20. sierpnia. Wczorajsze doniesienie z Petersburga potwierdza się. Bank nie spłaca banknotów imperyałami, lecz wexłami na Londyn i srebrem.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. sierpnia.

Hotel George: PP. Hr. Dzieduszycki Jul., z Podola. — Hr. Komorowski Wład., z Dziewiętnik. — Guzkowski Kaj., z Nowego miasta.

Hotel europejski: Żurkowski August, z Horbaacza.

Hotel angielski: Skrzyszowski Józef, z Sewerynki. — Hr. Jałowicki Paweł, z Wołynia. — Wasilewski Wojc., z Polanki. — Bielski Konst., z Domaradza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. sierpnia.

PP. Mateczyński Józef, do Podhajezyk. — Mysłowski Alfred, do Zubrzy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. sierpnia 1863.

Table with meteorological data: Pora, Barometr, Stopień ciepła, Stan powietrza, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

T E A T R.

Dzisiaj teatr niemiecki: „Die Ritter des Nebels“, dramat w 5 aktach a 10 obrazach z francuzkiego. Na dochód p. Klary Mejo, artystki dramatycznej.

Kurs lwowski.

Dnia 21. sierpnia.

Table with exchange rates: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, etc.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 21. sierpnia.

Table with telegraphic exchange rates: 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, etc.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

Table with public debt data: A. Państwa, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. z proc., etc.

Table with exchange rates: Obl. ind. (Banatu Tem., Kroacj i Slavonii, Galicji, etc.), Z klauzula wylos. w r. 1867, Dług Tyrolu, Dług Salzburga, Dług Krainy.

2. Stan oblig. domestykalm.

Table with domestic obligations: Po 3% za 100 zł., 2 1/2%, 2 1/4%, 2%, 1 3/4%.

3. Akceje.

Table with stocks: Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu, Niż.-austri. tow. eskont., etc.

Table with exchange rates: Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór., Austr. towarz. żegl. par., Lloyd'a w Tryeście, etc.

4. Listy zastawne.

Table with bills: Banku (6let. z r. 1857 po 5%, 10let. „ 1857 po 5%), Banku (na 12 m. 5%), etc.

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Table with bonds: Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., etc.

6. Losy.

Table with lotteries: Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k., etc.

Weksele.

(Na 3 miesiące.)

Table with bills: Amsterdam za 100 zł. hol. 94 80, Augsburg za 100 zł. w. p. n. 94.50, etc.

(31 dni po ukazaniu.)

Table with bills: Bukareszt za 100 piast. woł., Konstantynopol za 100 piast. tur.

Kurs złota.

Table with gold prices: Dukaty ces. men., dtko pełnej wagi, Korona, etc.

Obligacje indema. po 5% na 100 zł.